

Community Management Network
for Sustainable Development
National Conference 2019

THE DYNAMICS OF COMMUNITY CHANGE

รายงานสืบเนื่อง
(PROCEEDING)

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562
ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาทบทวนและตรวจทานเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทบทวน
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาทบทวนและตรวจทานเอกสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา สโตร์บล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ประธาน)

รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์พิพัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธงชัย ภูวนາถวิจิตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่สว่าง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ตันตะกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร. อรยา พรเอี่ยมมงคล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร. ปริวิทย์ ไวยาชีวะ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ณัฐพงษ์ วิเศษกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทบทวน

ศาสตราจารย์ ดร. อรรถจักร สาริกนุรักษ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์จาrunนันท์ เชาวน์ดี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์พิพัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา สโตร์บล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธงชัย ภูวนาถวิจิตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่สว่าง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ตันตะกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร. อรยา พรเอี่ยมมงคล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร. ปริวิทย์ ไวยาชีวะ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ณัฐพงษ์ วิเศษกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ สังขรักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร. ธงพล พรหมสาขาน ศกลนคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิพัฒ์สุดา พุฒธร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรัตน์ แสงฉัตรแก้ว

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศราพร พรหมนิมิตกุล

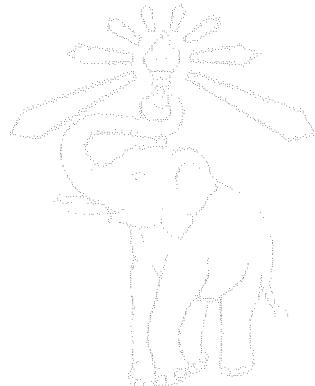
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวรรยา ธรรมอภิพล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (ต่อ)

อาจารย์ ดร.สุนี คำนวนศิลป์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร.กพ สวัสดี	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์วันชัย เจือนุญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์รชกร วชิรสิโรจน์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ธเนศ เกษรศิริชร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บริญญาสุทธินันท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร เจียรนาศ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อาจารย์ ดร.บัณฑิตา หลิมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อาจารย์ยุทธกานต์ ดิสกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สาส์นรองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	ข
สาส์นประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่าย	
ด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4	ก
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4	ง
คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจสอบเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ ...	ณ
กำหนดการ โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชน	
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4	ภ
กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัยแบบปากเปล่า โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ	
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4	ภ
สารบัญ	ก
ป้าฉกรรจาวิทยากร	ก
บทความวิจัย	
ห้องคำสารบรรยาย ดร. หม่อมหลวงตุ้ย ชุมสาย ชั้น 8 อาคาร HB7	
ภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อการประยุกต์ใช้ทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน :	
กรณีศึกษาอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	
รัฐพล พรหมมาศ	๕
การสื่อความหมายท่องเที่ยว : คุณค่าและแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อการพัฒนา	
การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน	
วรพงศ์ ไชยฤกษ์	๑๔
รูปแบบการเรียกร้องสิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเชิงเครือข่ายชุมชนส่วนล่าง	
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	
สุภาวดี ภิรมณฑี คงชัย ภูวนากวิจตร ชринทร์ มั่งกั้ง	๒๖
การให้ความหมายและการปฏิบัติงานต่อการสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากรและภาคีเครือข่าย	
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลแม่นะ อำเภอ	
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และ เทศบาลตำบลสันมหายาน ออำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	
ธิติรัตน์ ชลิตเลิศรัตน์ ทรงวุฒิ ดวงรัตนพันธ์	๔๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ห้องศาตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงศุภชัย ชุมสาย “เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน 1” การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	
ชนบทชีป พึ่งค้ำ มนติตา หาญพูด ธงพล พรหมสาขา ณ ศกลนคร.....	52
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	
มนติตา หาญพูด ชนบทชีป พึ่งค้ำ ธงพล พรหมสาขา ณ ศกลนคร	60
การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP	
นวัตวิถี : กรณีศึกษาหมู่บ้านตลาดเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปฐมภาวดี หุ่นงาน เกศราพร พรหมนิมิตกุล	68
การจัดการการท่องเที่ยวของโอมสเตเดย์หัวหินคำ อำเภอค่ายช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี	
ณัฐณี แต้สกุล สิริโคกิน แก้วกัญญา นรินทร์ สังขรักษ์	80
การท่องเที่ยวเชิงภัยพิบัติ กรณีศึกษาบ้านขุนสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ	
ขวัญธิดา กลั่นแสง ราชกร วชิรสิโรจน์	94
การสื่อสารเพื่อส่งเสริม “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ของตลาดน้ำประชารัฐบางกล้ำ	
อำเภอบางกล้ำ จังหวัดสงขลา	
นิติกร วีระแก้วล้ำ นลินนิกา บุนฤทธิ์ ณัฐพร จันทร์ ยุทธกาน ดิสกุล	105
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา ชุมชนหัวเขา	
อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
ชุติกานต์ ปานช่วย ชนกุณิ์ เพ็ชรมงคล ษหารัฐ สังข์ทอง ยุทธกาน ดิสกุล	117
แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชีวิต ชุมชนท่าหิน	
อำเภอสหทิพะ จังหวัดสงขลา	
บุญรากรณ์ จองเดิน สิริรัตน์ หมานะ โต๊ะ อโนชา พุฒิกุมิพงศ์ ยุทธกาน ดิสกุล	132
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้สิกรรมไทยบ้านภูลิต้า	
ตำบลท่าจะม่วง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา	
ธิติพร ทองสุข ปรีรัญญา นาวาทอง ยุทธกาน ดิสกุล	144
การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา รถรางชุมเมือง	
เทศบาลนครสงขลา	
ธิรัชยา ปฐมเพชร บังคมมาศ จันทร์แก้ว พนิดา ประชุมทอง ยุทธกาน ดิสกุล	157

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ห้องประชุม HB 7801 ชั้น 8 อาคาร HB7 “เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน 2” ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เกื้อประโยชน์สูงสุด สำหรับชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี บริษัท รุ่งเรือง จำกัด สถาปัตยกรรม บริษัท สังฆภัณฑ์ จำกัด	169
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาชุมชนเกาะใหญ่ อำเภอกระแสงสินธุ จังหวัดสงขลา ชนชาติ เครือแก้ว ศุภกิจต์ ตั้งคำ สถาปัตยกรรม ศรีประสาทชัย ยุทธกานต์ ดิสกุล	179
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กิตตินา คงแก้ว นุเคราะห์ตั้ง ศศินา เมืองยิ่งเจริญ วิสาสินี พลายชุม ยุทธกานต์ ดิสกุล	190
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารท้องถิ่น กรณีศึกษา ตลาดใต้โนนด ชุมชนบ้านจันนา อำเภอควนนุน จังหวัดพัทลุง กันตพงศ์ สวนยา กฤตภาส บุนเจริญ ธนาชาติ รักนุย นันทิกานต์ เศรษฐกุล ยุทธกานต์ ดิสกุล	202
ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา วรรุษิ หลำดีน สรรส คงฤทธิ์ อกนกพิ เอกพันธ์ ยุทธกานต์ ดิสกุล	214
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทรรามัญดอนกระเบึง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มนธิรา สมจิตต์ มินทิมา เกี้ยวเพ็ง ธนาศ เกียรติธิร	226
ประเพณีไหว้พระจันทร์แห่งชุมชนชาวแม่ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ธัวลียา ใจนรักษ์กุล พิชญาภา วงศ์พันธุ์ลักษณ์ ธนาศ เกียรติธิร	234
กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นหมู่บ้านท่องเที่ยวใหม่ บ้านสนวนนอก จังหวัดบุรีรัมย์ รัชฎาพร สุดตาชาติ ทิพย์สุค พุฒิช	242
การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์นาเกลือพื้นบ้าน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี นันทิริกา ยิ่มศรีวัฒ ประภัสสร อรุณธิติกุล สุนี คำนวลดีลปี	253
ห้องประชุม HB 7802 ชั้น 8 อาคาร HB7 “สุขภาวะชุมชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต” ความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มเกษตรกรภาคนาปราย ตำบลปากนาปราย อำเภอปาร巴拉บ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พลพจน์ สัณหจันทร์ ราชกร วชิรสิริโรม	263

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
แนวทางการปรับตัวของเกษตรกรผู้ผลิตออกุหลานบ้านนาเกเต้ย ตำบลโป่งແຍງ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	
ประเมค สุงลือ วิชญารัตน์ นนท์ตา คงชัย ภูวนาถวิจิตร ..... พฤติกรรมการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกร ผู้ปลูกมะม่วง บ้านหนองครอก	273
ตำบลสันทรราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	
ชญากรณ์ เลิศอนันต์ อรzechพร เบนย ทรงพันธ์ ตันตะระกุล ..... ผู้ประกอบการสังคมกับการเสริมสร้างความสุขของคนในชุมชนทุ่งคำเส่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	281
ก้าวพร แสงทวี น้ำชนิดา ขาวชื่น อุทัย บริญญาสุทธินันท์ ..... บริษัทประชารัฐรักษามนคือสงขลา (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด กับการสร้างความสุข	289
ให้กับคนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	
ศุภกันต์ อิทะสุวรรณ์ จิราพร พจนฯ อุทัย บริญญาสุทธินันท์ ..... ความมั่นคงในชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงในพื้นที่ ตำบลเจี้ยบลัง	302
อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	
นัยต์ประพร จันแท่น เต็มฟ้า แสงสุริยา อุทัย บริญญาสุทธินันท์ ..... องค์กรสวัสดิการชุมชนกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	314
ปืนญารัตน์ แสงสุข ทิพย์สุดา นิมเรือง ไสกิตา สังข์สว่าง เศรษฐุ์บุญวัฒ ชนสารณ์ โวพั่ง อุทัย บริญญาสุทธินันท์ ..... แนวการปฏิบัติที่ดีในการจัดการโครงการอาหารกลางวัน อย่างมีส่วนร่วมของโรงเรียน	323
วัดนาพร (มนมหาวิทยาลัย) จังหวัดเพชรบูรณ์	
กันต์ฤทธิ์ จันทร์แพง รัวิกิษฐ์ สารทองหน ทิพย์สุดา พุฒจาร ..... การดูแลผู้สูงอายุในสถานพักพื้น กรณีศึกษาศูนย์พักพื้นผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ศูนย์พักพื้น	337
ผู้สูงอายุ The NympH Care Home จังหวัดปทุมธานี	
ศรีรักษ์ ลรร๊อบลีคำ ใจศรีพร พรหมนิมิตกุล ..... การดูแลตอนองค์การบริโภคอาหารของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม	347
ใจศิริกา จิ้อาทิตย์ กวิภา บุรินทร์รัตน์ ทรงสุดา ภู่สว่าง ..... ห้องเรียน HB 7702 ชั้น 7 อาคาร HB7 “การจัดการชุมชน”	357
ภาวะผู้นำและการพัฒนาชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	
อุทาณาศ วรินพพัฒน์ อโณทัย เรืองสังข์ กมลลักษณ์ สินชนะ อุทัย บริญญาสุทธินันท์ 369	369

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร	
ณัฐชา รามัญ นกสวรรษ ลิ่มนจริญ ธนาศ กेयรัศรีธาร	381
การศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาล กรณีศึกษา	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลปักสนุทร จังหวัดสมุทรสงคราม	
เจนจิรา บูรณประเสริฐกุล สาวรยา ธรรมอภิพลด	392
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการจัดการขยะขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลองเก้า	
กรณีศึกษาบ้านสันเหมือง ตำบลคลองเก้า อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	
ศุภกร มะลิแก้ว อรัญญา ชาธิกอง ปริชา วงศ์พิพย์	402
สถานการณ์และแนวโน้มในการใช้สารเคมีของเกษตรผู้ปลูกออกุหลาบ กรณีศึกษา	
บ้านนาวากเตี้ย ตำบลโป่งแสง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	
นำฟัน อุตตะเรือน ลักษดาวัลย์ คำยอด ทรงชัย ภูวนากวิจตร	411
การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญahan้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอป้านแวง	
จังหวัดเพชรบูรี	
กาญจนा พันธุ์เมือง สุปรามี ไนกาะ พิพย์สุดา พุฒจาร	420
ความทรงจำเหล่าสายพันธุ์ในการสร้างพื้นที่ป่าต้นน้ำพادำ กรณีศึกษาประชุมรักษ์ป่าต้นน้ำ	
พادำ ตำบลคลองหอยโ่ง อำเภอคลองหอยโ่ง จังหวัดสงขลา	
ธันย์ชนก มูลิกะเจริญ วุฒิชัย หมื่นไวย์ ยุทธกานต์ สกุล	433
แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ	
ธิติวดา ศิริวัฒนสกุล นานิตา ยอดชพ ชังพล พรหมสาขາ ณ ศกлонคร	445
แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางยี่รังค์	
จังหวัดสมุทรสงคราม	
นานิตา ยอดชพ ธิติวดา ศิริวัฒนสกุล ชังพล พรหมสาขາ ณ ศกлонคร	451
การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะแล่รักษาชั้นโรง ตำบลชะแล่ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
สถาพร มงคลบุตร พงษ์นภา แซ่เต้ เมธชนันท์ เนียมบุญ เอมอร เจียรนาศ	457
ห้องเรียน HB 7703 ชั้น 7 อาคาร HB7 “พฤติกรรมศาสตร์ และคหกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน”	
การศึกษาพฤติกรรม การเข้าร่วมชุมชนเสื่อมจริงของวัยรุ่นไทย กลุ่มที่ชื่นชอบ ดนตรี	
อิเล็กทรอนิกส์	
ชญาพร สีบุญปะทิ่อง สุนี คำนวณศิลป์	467

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือและการจัดการซากโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภค ^{กลุ่มเนอเรชั่นวาย}	
อดิสา เจริญรุป / อารยา เกตุรวม สวรรณ ธรรมอภิพล 479	
ความคาดหวังเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมรับน้องประชุมเชียร์ของนักศึกษา กิจกรรมชั้นปีที่ 1	
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์	
โปรดเกล้า ภักดีเพชร ธนากร นุชเจริญ ศุภรัตน์ แสงสวัสดิ์แก้ว 491	
คุณลักษณะภาวะผู้นำในองค์กรกับการยอมรับของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการชั้นปีที่ 4	
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์	
ธารศพงศ์ พัฒนาวงศ์จิตต์ ทิพย์สุดา พุฒาร 504	
แรงจูงใจในการลดแก้วพลาสติกด้วยแนวคิดแก้วน้ำส่วนตัวแลกส่วนลดเครื่องดื่ม	
กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์	
ขันทร์ฉาย ทองรอด นรมน สารผล สวรรณ ธรรมอภิพล 517	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกใช้พื้นที่เช่าทำการ โครงการ ONE NIMMAN	
นารีรัตน์ กันธวัฒนะ อิสตริยา ศิรินิรันดร์ ปริวิทย์ ไวยาชีวะ 528	
ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจรับจัดเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่	
ธิรัชติกาล พลอนวี พิมพิศา พรินทรากุล ปริวิทย์ ไวยาชีวะ 537	
การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Food Stylist ของผู้ประกอบการ	
ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดเชียงใหม่	
นนท์นภัส ชัยคำมา เพชรรัตน์ มะหมัด ปริวิทย์ ไวยาชีวะ 546	
การสำรวจความต้องการของผู้บริโภคต่อเส้นพาสต้าปราสาทจากกลุ่มเสิร์ฟคุณค่าทางสารอาหาร	
กิตติทัต บรรจงปฐ สารชา ก่อเจริญ ณรงค์ ศิริรัมย์ 555	
การสำรวจความต้องการของครุภัณฑ์ในการสร้างแหล่งเรียนรู้ออนไลน์	
งานด้านใบตอบกลับ	
ธนากรานต์ ชุมเรือน กัทรากรลี ปัญโญไหสุ ปริวิทย์ ไวยาชีวะ 561	
ห้องเรียน HB 7704 ชั้น 7 อาคาร HB7 “ภูมิปัญญา-วัฒนธรรมท้องถิ่น และการวิจัยเชิงพัฒนา	
และแนวคิดใหม่เพื่อสร้างมูลค่าทรัพยากรชุมชน”	
การเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญบ้านดอนแก้ว ตำบลลัวรนกร อำเภอปัว จังหวัดน่าน	
ศิริกัญญา สมบัติจินดา สุชานาด พุ่มบาง เกศราพร พรหมนิมิตกุล 572	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงคำ ตำบลหนองปรง อำเภอเทาช้อด จังหวัดเพชรบูรี	
ทิพวรรณ ปืนแก้ว หทัยกานต์ ชูจำ เกศราพร พรมนิมิตกุล	584
ผ้าชินตีนแดง อัตลักษณ์และภูมิปัญญาผ้าพื้นถิ่นของจังหวัดบูรีรัมย์	
ประภาพร ธรรมนุสา ศุภรัตน์ แสงสัตรแก้ว	594
ภูมิปัญญาผ้าทอชาติพันธุ์カラอ็งกับวิถีชีวิตชนบทใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	
ปภาวดี วน้ำค้าง ประษัตร มะنم ศุภรัตน์ แสงสัตรแก้ว	602
การส่งเสริมการใช้ผลิตผลทางการเกษตรของชนชน : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมปัง	
ทดแทนแป้งสาลีด้วยแป้งข้าวไรซ์เบอร์รีเจลาตีไนซ์	
กนกวรรณ ใจคำ ณัฐพร พงศ์พันธุ์ อรยา พรเอี่ยมมงคล	613
การเพิ่มมูลค่าให้ผลิตผลทางการเกษตร : การพัฒนาเม็ดໄบ่นุกสมน้ำมะเบือเทศ	
โสรยา คำฟู อโณทัย เตินทวีวนิ อะรยา พรเอี่ยมมงคล	623
การออกแบบลายบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มน้ำหวาน	
กุ้ยฟาง แซ่ฟ่ง เจนจิรา กุญชร ณ อยุธยา ทรงสุดา ภู่สว่าง	632
การพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์ถินคำ OTOP ประเภทหมวดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
แสงระวีผ้าไทย	
ลันชนา กela href="#">เจรัสแสง จิตติชิตา ทองจิตติ อัจฉรา สโตรบล	643
การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สนูวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพรอำนวย ตำบลป่าแಡด	
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	
พรทิพย์ ໄปีะโดย พนาพร โพธิ์พุลศักดิ์ ณภัทร วิศวะกุล	651
ภาคผนวก.....	659

การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว

OTOP นวัตวิถี : กรณีศึกษาหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า

อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Participation of Local People in the Area of Operation and Propulsion of the OTOP Tourism

Community Project: A Case Study of Tan Jet Yot village, Rai Kao Tambon, Sam Roi Yot

Amphoe, Prachuap Khiri Khan Province

ปัจมานาดี หุ่นงาม¹ และ เกศราพร พรมนิมิตกุล²

Patamawadee Hoonngam and Kesaraporn Phomnimikul

บทคัดย่อ

การศึกษารังสีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การขับเคลื่อนและดำเนินการโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 กลุ่ม (1) ภาครัฐ จำนวน 6 คน (2) ภาคประชาชน จำนวน 20 คน และ (3) ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นนำผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดกลุ่มข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา และนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในพื้นที่การขับเคลื่อนและดำเนินการ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีนั้นคนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและดำเนินการ โครงการ เป็นอย่างดีทึ้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ประชาชนจะเข้ามานำบทบาทในด้านวางแผน การประชุมนโยบาย หรือแสดงความเห็นต่างๆ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนในพื้นที่ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การดำเนินโครงการ ทั้งสนับสนุนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะได้รับการพัฒนาศักยภาพจากการทำกิจกรรมและได้รับผลประโยชน์จาก การแบ่งสรรเป็นส่วนราชการได้ ที่เกิดจากการมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน รายได้จากผลิตภัณฑ์สินค้าที่นำมาจัด จำหน่าย รวมทั้งรายได้จากการทำที่พัก โรงแรม และด้านการประเมินผล โดยมีการจัดหรือนัดประชุมเพื่อแจ้ง รายละเอียด และติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ ประชาชนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เป็น เครือข่ายในชุมชน ทำให้สะท้อนและจ่ายต่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมในชุมชนได้อย่างทั่วถึง จึงเกิด กระบวนการการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งหมดในทุก ๆ ด้านนั้น จะมี หน่วยงานของรัฐร่วมให้คำแนะนำ มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนความต้องการในกิจกรรมต่าง ๆ เพียงเท่านั้น คำสำคัญ : โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี การมีส่วนร่วม นวัตวิถี วิถีชีวิต

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพชรบุรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์กลุ่มวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพชรบุรี

*Corresponding author: khwan_magjan@hotmail.com

Abstract

The study is intended to study the participation of local people in the area of operation and propulsion of the OTOP tourism community project. Tan Jet Yot village, Rai Kao Tambon, Sam Roi Yot Amphoe, Prachuap Khiri Khan Province. Data contributors are classified into 3 groups; (1) government sector 6 people (2) public sector 20 people (3) villagers sage 2 people. By using qualitative research methods, the tools used in the research were the group discussion form. And in-depth interview then, the results from the group discussion and in-depth interviews were grouped. Analyze data according to the issues studied. And the data is compiled into descriptive analysis.

The research found that the participation of people in the community in the area of propulsion and operation of the OTOP tourism community. People in the community have contributed to the participation, drive and implementation of the project as well as the participation in the decision making that people will take part in the planning. Policy meetings or comments. Participation in the operation People in the area are involved in project activities. It supports the location, materials and equipment used to drive the project. Participation in receiving benefits Participants will be empowered by the activity and benefit from the allocation. The revenue generated by the tourists into the community. And the evaluation. The meeting or arrangement for details. Follow up on project progress. People in the community are involved in activities. It is a community network that facilitates and promotes information about community activities. The process of monitoring and evaluation is concrete. Through the participation of all people in all aspects, there will be government agencies to advise. have a role promoter. Support only needs in activities.

Keywords : OTOP tourism community project Participation Nawatwithi Lifestyle

บทนำ

“โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เป็นโครงการที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ชุมชนจากการสร้างตลาดใหม่ และการเชื่อมโยงสินค้า OTOP เข้ากับการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งหมู่บ้านตลาดเจ็ดยอด ก็เป็นชุมชนหนึ่งชุมชนที่มีทรัพยากรทางด้านล้ำ髓ล่อง และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทั้งนี้ทุกภาคส่วนทำงานแบบบูรณาการร่วมกันภายใต้กลไกประชาธิรัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สะอาด และปลอดภัย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงสินค้า OTOP และแหล่งท่องเที่ยวเข้าไว้ด้วยกัน โดยดึงเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้า OTOP ใน การพัฒนาสินค้าตามภูมิปัญญา ท้องถิ่นในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการตลาดแก่ผู้ผลิต สืบไปเป็นแนวคิดในการพัฒนา OTOP รูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นสู่การสร้างรายได้ตามความต้องการของชุมชน เพื่อเป้าหมายในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง โดยสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่เน้นสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและสร้างเศรษฐกิจชุมชน เน้นการดึงนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้ขายสินค้าอยู่ในชุมชนของ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว

OTOP นวัตวิถี : กรณีศึกษาหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า

อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

**Participation of Local People in the Area of Operation and Propulsion of the OTOP Tourism
Community Project: A Case Study of Tan Jet Yot village, Rai Kao Tambon, Sam Roi Yot
Amphoe, Prachuap Khiri Khan Province**

ปฐมาวดี หุ่นงาม¹ และ เกศราพร พรหมนิมิตกุล²

Patamawadee Hoonngam and Kesaraporn Phomnimikul

บทคัดย่อ

การศึกษารั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การขับเคลื่อนและดำเนินการโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม (1) ภาครัฐ จำนวน 6 คน (2) ภาคประชาชน จำนวน 20 คน และ (3) ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นนำผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดกลุ่มข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา และนำข้อมูลมาเรียนเรียง次序 ในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในพื้นที่การขับเคลื่อนและดำเนินการ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีนั้น คนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและดำเนินการ โครงการ เป็นอย่างดีทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ประชาชนจะเข้ามานำบทบาทในด้านวางแผน การประชุมนโยบาย หรือแสดงความเห็นต่างๆ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนในพื้นที่เกิดเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การดำเนินโครงการ ทั้งสนับสนุนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะได้รับการพัฒนาศักยภาพจากการทำกิจกรรมและได้รับผลประโยชน์จาก การแบ่งสรรบันส่วนจากรายได้ ที่เกิดจากการมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน รายได้จากการผลิตภัณฑ์สินค้าที่นำมาจัด จำหน่าย รวมทั้งรายได้จากการทำที่พัก โฮมสเตย์ และด้านการประเมินผล โดยมีการจัดหรือนัดประชุมเพื่อแจ้ง รายละเอียด และติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ ประชาชนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เป็น เครือข่ายในชุมชน ทำให้สังคมและยั่งยืนต่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมในชุมชนได้อย่างทั่วถึง จึงเกิด กระบวนการการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งหมดในทุกๆ ด้านนั้น จนมี หน่วยงานของรัฐโดยให้คำแนะนำ มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนความต้องการในกิจกรรมต่างๆ เพียงเท่านั้น คำสำคัญ : โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี การมีส่วนร่วม นวัตวิถี วิถีชีวิต

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพชรบุรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประจำกลุ่มวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพชรบุรี

*Corresponding author: khwan_magjan@hotmail.com

Abstract

The study is intended to study the participation of local people in the area of operation and propulsion of the OTOP tourism community project. Tan Jet Yot village, Rai Kao Tambon, Sam Roi Yot Amphoe, Prachuap Khiri Khan Province. Data contributors are classified into 3 groups; (1) government sector 6 people (2) public sector 20 people (3) villagers sage 2 people. By using qualitative research methods, the tools used in the research were the group discussion form. And in-depth interview then, the results from the group discussion and in-depth interviews were grouped. Analyze data according to the issues studied. And the data is compiled into descriptive analysis.

The research found that the participation of people in the community in the area of propulsion and operation of the OTOP tourism community. People in the community have contributed to the participation, drive and implementation of the project as well as the participation in the decision making that people will take part in the planning. Policy meetings or comments. Participation in the operation People in the area are involved in project activities. It supports the location, materials and equipment used to drive the project. Participation in receiving benefits Participants will be empowered by the activity and benefit from the allocation. The revenue generated by the tourists into the community. And the evaluation. The meeting or arrangement for details. Follow up on project progress. People in the community are involved in activities. It is a community network that facilitates and promotes information about community activities. The process of monitoring and evaluation is concrete. Through the participation of all people in all aspects, there will be government agencies to advise. have a role promoter. Support only needs in activities.

Keywords : OTOP tourism community project Participation Nawatwithi Lifestyle

บทนำ

“โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เป็นโครงการที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ชุมชนจากการสร้างตลาดใหม่ และการเชื่อมโยงสินค้า OTOP เข้ากับการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งหมู่บ้านตลาดเจ็ดยอด ก็เป็นชุมชนหนึ่งชุมชนที่มีทรัพยากรทางด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงค่า ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทั้งนี้ทุกภาคส่วนทำงานแบบบูรณาการร่วมกันภายใต้กลไกประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สะอาด และปลอดภัย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงสินค้า OTOP และแหล่งท่องเที่ยวเข้าไว้ด้วยกัน โดยตั้งเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้า OTOP ใน การพัฒนาสินค้าตามกฎหมาย ท้องถิ่นในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการตลาดแก่ผู้ผลิต ถือเป็นแนวคิดในการพัฒนา OTOP รูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นสู่การสร้างรายได้ตามความต้องการของชุมชน เพื่อเป้าหมายในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง โดยสอดรับกับนโยบายรัฐบาลที่เน้นสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและสร้างเศรษฐกิจชุมชน เน้นการดึงนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้ขายสินค้าอยู่ในชุมชนของ

ตนเอง ซึ่งถือเป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชน ประกอบกับการดึงเสน่ห์แห่งภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ มาแปลงเป็นรายได้ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ภายในชุมชน ช่วยส่งเสริมการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยทุกคนในชุมชนพร้อมเป็นเจ้าบ้านที่ดี อันจะส่งผลให้สุก旱นาในชุมชนไม่ต้องออกไปหารายได้จากภายนอกชุมชนลือเป็นการเปลี่ยนผ่านการพัฒนา OTOP จากรูปแบบเดิมที่เน้นการผลักดันสินค้าไปขายในตลาดต่างๆ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล

ซึ่งนับเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ ใน การปลูกการท่องเที่ยวระดับชุมชน ที่เรียกว่า “แหล่งเล็ก” ให้เกิดการรวมตัวขึ้นมาสร้างอาชีพที่ยั่งยืน และสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจฐานราก และเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คณมีความสุขในบ้านของตนเอง ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการนำนวัตกรรม ผสมผสานกับวิถีชีวิต ในเบื้องของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ผสมผสานเข้ากับประเพณี วัฒนธรรม อาหาร การกิน การผลิตสินค้าท่องถิ่นหรือผลิตภัณฑ์โอทอป ภายใต้แนวคิด ร่วมสุข ร่วมวิถี ร่วมสมัย (Happiness Oriented) พร้อมกับผนวกการท่องเที่ยวของชุมชนเข้าไป ทั้งในด้านของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านให้กลายเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้ามายืนยัน

ในสังคมปัจจุบันกระแสวัฒนของชาวต่างชาติได้แพร่กระจายเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้เยาวชนรับวัฒนธรรมแบบตะวันตก ไม่สนใจศึกษาและปฏิบัติตามแนววิถีชีวิตของคนไทย ชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอดซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงคำที่มีความแตกต่างจากชุมชนอื่น โดยชุมชนนี้ยังคงอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้อยู่คู่กับชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอดมากย่างต่อเนื่อง จากประวัติที่กล่าวข้างต้น ผู้วัยจังหะมีความสนใจที่จะศึกษาระบบที่ส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เมื่อจากพื้นที่หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด มีทึ้งทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และทางด้านวัฒนธรรมอันสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่คงไว้ซึ่งความยั่งยืนของหมู่บ้านที่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ที่มีทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงคำ ดังนั้นผู้วัยจังหะมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการดังกล่าว เพื่ออาจจะนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว และให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลໄร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดปราจีนบุรีขึ้น เพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน และมีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระบบที่ส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การขับเคลื่อนและดำเนินการโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลໄร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดปราจีนบุรีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดเรื่องชุมชน และการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อชุมชน

ความหมายของชุมชนสำหรับงานวิจัยนี้ เปิดมิตินิยามชุมชนในมุมกว้าง โดยขออ้างอิงถึงการนิยามคำว่า “ชุมชน” โดย (Pauld et al., 2012) เพื่อเปิดมุมมองกรอบความคิดและครอบคลุมชุมชนทุกหมู่บ้านในเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยววิถีไทย โดยมีการพุดถึงความหมายของชุมชนซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ชุมชนตามความหมายพื้นที่ (Area-based) ทั้งที่เป็นชุมชนในเมือง ชนบท หรือในบริบทต่างๆ ซึ่งหมายถึง กลุ่มคนที่ มีกิจกรรมร่วมกันทางด้านอาชีพในบริเวณเดียวกันหรือมีลักษณะคล้ายกัน

ชุมชนตามความหมายของการเป็นกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์คล้ายคลึงกัน (Identity based) เช่น เชื้อชาติ ภาษาที่ใช้ ชาติพันธุ์ ศาสนาและความเชื่อ เพศวัย อายุ การใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Diversity Inclusion ของประชาคมโลก

ชุมชนตามความหมายของการเป็นกลุ่มคนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน (Self interest) หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ใน วิชาชีพ องค์กร หรือแวดวงเดียวกัน

ชุมชนตามความหมายของการเป็นกลุ่มคนที่ใช้รูปแบบของการรวมกลุ่มของมนุษย์ (Mode of Interaction) เช่น ชุมชนออนไลน์

James et al. (2012) ได้สรุปว่า “ชุมชน” สามารถใช้ได้กับรูปแบบของการรวมกลุ่มของมนุษย์ (Form of human grouping) ซึ่งมีความหลากหลายตามบริบทต่าง ๆ ของโลกในเชิงลึกการระบุลักษณะความสัมพันธ์ของมนุษย์ใน ชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. Grounded community relations หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นสถานที่ (place) หรือบุคคล (people) อย่าง เฉพาะเจาะจงในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบุคคล ซึ่งจัดเป็นประเภทที่มีขอบเขตอย่างชัดเจนทั้งในเชิงสังคมและ สังเคราะห์

2. Lifestyle community relations หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นลักษณะเฉพาะเจาะจง (particularities) ของ สถานที่หรือบุคคล เช่น ความเชื่อมโยงของความเชื่อ และกฎเกณฑ์ที่ดังไว้ใช้ในการปฏิบัติร่วมกันที่กลุ่มนุ่มคล่องแคล่ว ในการใช้ชีวิต (Moral-framed) ความเชื่อมโยงของแนวโน้มความสนใจหรือสุนทรีย์ (Interest-based) เป็นต้น

3. Projected community relations หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นการระหนักรู้ในตัวตนซึ่งก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นมา (created entity) ซึ่งสามารถเกิดได้จากความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยไม่ผูก ติดกับสถานที่และบุคคล ชุมชนที่มีลักษณะความสัมพันธ์นี้ครอบคลุมถึงกลุ่มอนุรักษ์นิยม กลุ่มคนหัวรุนแรง กลุ่มคน ยุคใหม่ เป็นต้น

ดังนั้นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างมีส่วนร่วม โดยชุมชนและเพื่อชุมชน เป็นการคืนhaarupแบบและ กระบวนการการจัดการที่มุ่งเน้นการรับฟัง ร่วมคิด ร่วมวางแผนร่วมกำหนดพิศทาง และกำหนดอนาคตที่ชุมชน ปรารถนาจะเห็น บนความเข้าใจที่มีในเรื่องนี้ ๆ การมีส่วนร่วมที่แท้จริง จึงมีแนวคิดเรื่องการออกเสียง (Voice heard) ซึ่งให้เห็นการวิเคราะห์โครงสร้างการมีส่วนร่วม เข้าใจบริบท และบทบาทที่แตกต่างเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนใน ชุมชนที่เห็นผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ชุมชนหรือกลุ่มคนที่หลากหลายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือเป็นชุมชนที่มีลักษณะ ต่าง ๆ เช่น คนรุ่นเก่า รุ่นใหม่ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ คุณลักษณะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ผู้ทำ จึงมีสิทธิในการ ออกเสียง ออกความคิดเห็น กำหนดพิศทางที่ควรจะเป็นให้กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และ ทบวงมหาวิทยาลัย (2546, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนใน การตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโลยน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนในการ ควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่นออกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ ได้แก่การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีท้องถิ่นการบริหารจัดการ การคิดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิ และพลังอำนาจของพลเมือง โดยประชาชน หรือ ชุมชนพัฒนา มีความสามรถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรของชุมชนขึ้นจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออก ซึ่งความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐบาลเป็นการ พัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาคเป็นการศึกษา อำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวชย์ (2527, หน้า 183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การ เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้ กระทำการให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่าย หนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วม การตัดสินใจหรือพยายามเข้าร่วมด้วยเด็กน้อยได้เข้าร่วม ด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ชิต นิลพานิช และกุลธน ธนาพงศ์ชร (2532, หน้า 350) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ชนบทขึ้นตอนใดขึ้นตอน หนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

วันรักษ์ มีงษ์ณากิน (2531, หน้า 10) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในอำนาจ การตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้นจักได้รับการตอบสนอง และทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

แอนดรูว์ และสตีเฟล (Andrew & Stiefel, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วม ไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวคิดนวัตกรรม การเพิ่มมูลค่าและคุณค่า (Value Creation and Innovation)

จากแนวคิดเรื่องทรัพยากรทางวัฒนธรรม (Cultural assets) และองค์ประกอบสำคัญของครอบแนวคิดวิถีไทย การนำทรัพยากรทางวัฒนธรรมมาสู่การจัดการให้เกิดการท่องเที่ยวมีได้อย่างหลากหลาย ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรม การนำวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตามแบบการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่เชื่อว่าการเพิ่มมูลค่าของสินค้า และบริการมาจากการนำความคิดสร้างสรรค์มาเติบ เสริม ต่อยอดจนทำให้เกิดความแตกต่าง ยกตัวอย่างที่จะมีโครงเรียนแบบได้ การแข่งขันกันด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์กลายเป็น อาชุดสำคัญที่ก่อให้เกิด ความได้เปรียบทางการตลาด งานการท่องเที่ยว ได้นำเรื่องราวนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์นี้มาประยุกต์ใช้เพื่อ ให้เกิดความแตกต่าง เช่น กัน ใน การเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่า มีโจทย์ที่ยากคือ การทำอยู่บนความเป็นของแท้ (Authenticity) และการนำเสนอให้มีความเป็นตัวตน (Identity) บนฐานทรัพยากรที่ทรงคุณค่า (Assets) โดยให้ความสำคัญกับการสืบทอดและสืบสาน ทำให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงรากของวิถีความเป็นอยู่ในชุมชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ การกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีกรอบแนวคิดด้านการสร้างความสามัคคีในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และมีรายได้ที่ดีขึ้น รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ และกระทรวงมหาดไทย

ข้อ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริม และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพ รวมทั้ง เสริมสร้างความสามัคคี และความเข้มแข็งของชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหาประคต ศิริเมโธ (จิตติปสิทธิกร) (2556, หน้า 162-163) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” โดยภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อถูกประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อนอกจากทั้งหมด เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เริ่มตั้งแต่ร่วมคืนนาปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และแนวทางต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้แก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เกิดจากความกลุ่มความร่วมมือ

พระกิตติชัย ปัญญา โภ (สินคง) (2557, หน้า 142-143) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีระดับ การมีส่วนร่วมมาก คือ ด้านการมี

ส่วนร่วมในการดำเนินการ รองลงมาด้านที่มีระดับส่วนร่วมปานกลาง ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพียงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และขาดการประสานงานระหว่าง องค์กรบริหารส่วนตำบลกับประชาชนที่ไม่ต่อเนื่องจริงจัง ประกอบกับมีขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มีหลายขั้นตอนที่ซับซ้อน ขาดการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลกับประชาชน จึงทำให้ประชาชนรู้สึก เบื่อหน่ายและเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนใน ระดับน้อย

พัฒนา พิพากษา (2558, หน้า 162-163) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเทศบาลตำบลแม่แจ่ม โดยรวมอยู่ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการร่วมคิดด้านการร่วมตัดสินใจ และด้าน การร่วมปฏิบัติตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ส่วนด้านการร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชุมชนพบว่า ชุมชนบ้านเกะ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ระดับมาก ที่สุด และน้อยที่สุดคือชุมชนบ้านเจียง

รูปแบบของวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสร้างแบบสอบถามแบบกึ่งมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม พื้นที่เป้าหมายในการศึกษานี้คือเขตพื้นที่อยู่อาศัยของประชาชนในพื้นที่ หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายคือต้องเป็นพื้นที่ที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเลิงเห็นแล้วว่ามีศักยภาพในการดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน และมีความยั่งยืนซึ่ง ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ภาคส่วน ดังนี้

(1) ภาครัฐ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 คน และกำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด จำนวน 6 คน

(2) ภาคประชาชน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงคำที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มผู้ทำโภมสเตย์ กลุ่มผู้ผลิต และจำหน่ายสินค้าโอท็อป กลุ่มผู้ดูแลนกท่องเที่ยว และนกเล่าเรื่องชุมชน รวมทั้งหมด จำนวน 20 คน

(3) ภาคผู้นำ ภาคชุมชน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาในหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งจะใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นส่วนภาครัฐเนื่องจากต้องการข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวกับแผนการดำเนินโครงการชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งเจ้าหน้าที่ภาครัฐน่าจะเป็นบุคคลที่ให้ข้อมูลส่วนนี้ได้ที่สุด เป็นผลลัพธ์เนื่องมาจากจำนวนบุคลากรที่มีจำนวนน้อย และข้อจำกัดด้านของเวลาของบุคลากรภายในองค์กร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการสร้างแบบสอบถามแบบกึ่งมีโครงสร้างซึ่งจะใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านภาคประชาชน เพราะ

เนื่องจากต้องการทราบข้อมูลเท็จจริงจากการให้ความร่วมมือดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ว่าประชาชนในพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและดำเนินโครงการอย่างไรบ้าง จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกข้อมูลลงในสมุด การออดเทปบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์ โดยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเสาด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) มากวิเคราะห์และแบ่งข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ โดยประเด็นต่าง ๆ ออกแบบวัดคุณประสิทธิภาพของงานวิจัย หากมีประเด็นใดที่ยังไม่ชัดเจน จะทำการเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ลดความหมายที่ได้โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ขับเคลื่อนและดำเนินการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ; กรณีศึกษามุ่งบ้านตาลเจ็ดยอด ตำบลໄเร่เก่า อำเภอสารร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หลังจากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์แล้วทำให้ผู้ศึกษาทราบข้อมูลว่าประชาชนในพื้นที่ ภายนอกชุมชนมีศักยภาพในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี ไม่ว่าจะเป็นวางแผน วางแผนนโยบายการปฏิบัติงานต่างๆ การแบ่งกลุ่มทำหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละกลุ่มนบุคคล เช่น กลุ่มผู้ทำโภชนาญาติ กลุ่มผู้ดูแลนกท่องเที่ยว นักเดินเรือชุมชน กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าโอทอป และประยุกษาบ้าน โดยทางภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามายield ให้การสนับสนุน เช่น การตัดสินใจในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สะควรต่างๆทางภาครัฐจะทำการเสนอมาให้ชุมชน ได้มีส่วนในการตัดสินใจ ด้วยรวมถึงในเรื่องบุคลากรที่ทางชุมชนได้เข้ามามีส่วนเป็นอย่างมากทั้งการตัดสินใจ วางแผน และการปฏิบัติงาน จากการให้ความร่วมมือ ทำให้ผลการปฏิบัติงานต่างๆที่ออกมาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้านหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยเจ้าหน้าสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสารร้อยยอด กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือชุมชนทางด้านการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าที่ระลึก โดยทางภาครัฐจะทำหน้าที่ในการอบรมให้กับชุมชน และหาตลาดรองรับการกระจายสินค้าด้วยนอกจากนี้จากการที่ชุมชนจะมาร่วมขายอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเดียวเท่านั้นนอกจากนี้แล้วทางภาครัฐยังได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามายield ประชุม และเปิดโอกาสให้ออกความคิดเห็นต่างๆ ได้ตามความต้องการของชุมชนอีกด้วย จากการศึกษาสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อนำเสนอความคิดเห็นในการดำเนินโครงการ เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ และยังเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งทรัพยากรที่จะนำไปใช้ในการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยมีการรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆตามความต้องการของคนในชุมชน กิจกรรมที่เป็นเครื่องขับเคลื่อนการทำให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ตลอดถึงให้ข้อมูลแก่สมาชิกในชุมชนผ่านการสื่อสารภายในกลุ่ม โดยมีการແປเปลี่ยน รับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งการคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชน รวมถึง การรับทราบนโยบาย และการปฏิบัติงาน แผนงาน งบประมาณ มีการประชุมประจำหมู่บ้านในอาทิตย์แรกของเดือนทุกเดือน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีร่วมรับรู้ รับฟังนโยบาย ของส่วนราชการ และนำเสนอ ปัญหาหรือความต้องการของชุมชน หรือของกลุ่มกิจกรรมต่างๆ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เหมาะสมแก่ชุมชน

2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ในส่วนของการดำเนินงานนี้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบใน การปรับปรุง ภูมิทัศน์ของชุมชน ร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงสนับสนุนสถานที่เพื่อใช้ในการทำกิจกรรม การพัฒนาต่าง ๆ เช่น การทำที่พัก โรมสเตย์ และร่วมกันสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมชุมชน ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และทางสำนักงานพัฒนาชุมชน ได้ร่วบรวม ประมวล ความต้องการส่วนใหญ่ของกลุ่มต่างๆ ไปจัดทำเป็นแผนการพัฒนาชุมชน มีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมตามแผนอย่าง เป็นรูปธรรม เช่น มีการสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนในกลุ่มกิจกรรมเกิดการเรียนรู้และ นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อไป เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจาก ประชาชนจะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการ ของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตรงประเด็น ประชาชนจึงให้ ความสำคัญต่อกิจกรรมการพัฒนาด้านต่างๆ ส่วนงานราชการ เป็นเพียงพี่เลี้ยงที่คอยให้การสนับสนุน เช่น สนับสนุน วิทยากรให้ความรู้ แนะนำเทคโนโลยีการต่าง ๆ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ รายได้ที่เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน เป็นเพียงรายได้ เสริมที่จะนำรายได้นี้ไปปรับปรุงที่อยู่อาศัย การออมทรัพย์ไว้ใช้ยามขาดแคลน เงินป่วย หรือเป็นทุนการศึกษาให้กับ ลูกหลาน โดยที่ชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีเดิม หรือเป็นการสร้างทางเลือกเรื่องรายได้ให้กับบางครอบครัว ในการสร้าง อาชีพเสริมที่เกี่ยวเนื่องกับการทำท่องเที่ยว เช่น การทำที่พัก โรมสเตย์ การผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย สร้างงานให้กับคนใน ชุมชน การท่องเที่ยวเป็นเพียงรายได้เสริม ทำให้ชาวบ้านไม่คิดพึ่งพารายได้หลักจากการท่องเที่ยว และสามารถ ดำรงชีวิต ได้อย่างปกติต่อเนื่องไม่ว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวหรือไม่ก็ตาม ผลของกิจกรรมหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ล้วนเกิดแก่ประชาชนและชุมชนโดยตรง ตามความต้องการของประชาชนในชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน หรือผู้มี ส่วนในการผลักดันแผนการพัฒนา ชุมชนต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ผลที่ เกิดขึ้นแก่ชุมชนจึงเป็นไปอย่างเหมาะสม ประชาชนในชุมชนบ้านดาดเจิดยอดสามารถแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้ด้วย ตนเอง ได้ โดยที่ไม่รอให้หน่วยงานราชการเข้ามาย่วยเหลือเพียงอย่างเดียว มีการจัดทำเว็บไซต์ หรือการประชุม ประชุมหมู่บ้านเพื่อแสดงประโยชน์ที่เกิดขึ้นและหารือแนวทางการดำเนินการ โครงการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับผิดชอบ ภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน และยังได้มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีตลอด โดยมีการจัดหน้อนัดประชุมเพื่อแจ้งรายละเอียด และติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ ประชาชนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกิจกรรม ต่าง ๆ เป็นเครือข่ายในชุมชนทำให้สังคมและต่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมในชุมชน ได้อย่างทั่วถึง จึงเกิด กระบวนการการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีหน่วยงานของรัฐดูอย่าง คำแนะนำทั้งนี้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา เสนอปัญหา ความต้องการ และ คัดเลือกแนวทางแก้ไข ปรับปรุงที่เหมาะสม หน่วยงานภาครัฐ มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนความต้องการใน กิจกรรมต่าง ๆ เช่นการสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนผลผลิตหรือผลงานที่ เกิดขึ้นคือหาตลาดให้เพื่อสร้างรายได้หรือมูลค่าสินค้าที่กลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ได้ผลิตขึ้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความหมายครอบคลุมตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผน และ การรับผลประโยชน์ จนถึงการวางแผนโครงการได้ ตามที่ต้องเริ่มต้นด้วยการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์หรือซึ่ง

วัดตัวบัญชาให้ได้ และประชาชนจะต้องร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของบัญชา และหาวิธีการแก้ไขที่พอกເຫັນວ่า เป็นไปได้ไปจนถึงลงมือปฏิบัติ และการรับผลประโยชน์ซึ่งก็อ้ว่าวโครงการนี้ประสบความสำเร็จ

ซึ่งก็สอดคล้องกับลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของ แอนดรูว์ และสตีเฟล (Andrew & Stiefel, 1980 ข้างลงใน ทานตะวัน อินทร์ขันทร์, 2546, หน้า 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเข้ามีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนในท้องถิ่น จึงต้องเป็นการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น (Local Benefit) ซึ่งหมายถึง การกระจายรายได้อย่างเหมาะสม การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับผลตอบแทนมาทำบุญบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว และท้ายที่สุดชุมชนสามารถควบคุมการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ มีการรักษาระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและสังคมพัฒนาอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามการให้ชุมชนมีส่วนร่วมสิ่งสำคัญที่จำเป็น คือ การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการคุ้มครองสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเพิ่มทักษะในการจัดการและประสานงานกับภายนอก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการและขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งโดยภาพรวมในด้านต่างๆ ประชาชนได้ให้ความร่วมมือกันดีเริ่มต้นแต่ร่วมค้นหาบัญชา วิเคราะห์หาสาเหตุของบัญชา และแนวทางต่างๆ ที่อาจนำมาใช้แก้ไขบัญชานั้น ๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมดังๆ เกิดจากรวมกลุ่มความต้องการที่มาจากการพื้นฐานความต้องการของคนในชุมชน การรวมกลุ่มทำให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ตลอดถึงให้ข้อมูลแก่สมาชิกในชุมชนผ่านการสื่อสารภายในกลุ่มด้วย มีการแลกเปลี่ยน รับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งการคัดเลือก กิจกรรมหรือการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน รวมถึงการรับทราบนโยบาย และการปฏิบัติงาน แผนงาน งบประมาณ โดยมีการประชุมในระดับหมู่บ้านและระดับกลุ่ม เป็นประจำ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากประชาชนในชุมชน จะสะท้อนให้เห็น ความต้องการและเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมหรือการขับเคลื่อนโครงการที่เกิดขึ้นในชุมชนตั้งแต่เริ่มต้น ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่างๆ จากสมาชิกในกลุ่มซึ่งเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งในชุมชน จึงทำให้ประชาชนในชุมชนเข้าไปมีบทบาทในการส่วนร่วมต่อการดำเนินงานในกิจกรรมและโครงการของชุมชนเป็นอย่างมาก เพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามแผนและโครงการทำให้ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการที่เกิดขึ้นในชุมชนต่อประชาชน ในชุมชน เป็นอย่างมาก เมื่อกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ล้วนอุกมาจากการต้องการของประชาชนในชุมชนเอง ผลของกิจกรรมหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงเกิดขึ้นแก่ประชาชนในชุมชนตรงตามความต้องการคือ ตรงประเด็นที่ต้องการ และอีกประเด็นที่สำคัญเป็นอย่างมาก ที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนและดำเนินโครงการ เนื่องมาจาก ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนากร หรือผู้มีส่วนในการผลักดัน แผนการดำเนินโครงการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน มีการจัดประชุมประชากม หมู่บ้านทุกเดือน เพื่อเป็นเวทีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม หรือประเมินผลของโครงการที่ดำเนินการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ประเด็นบัญชา ความต้องการของประชาชน และเพื่อหาทางออกในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาวิจัย จึงทำให้ทราบว่า ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและดำเนินการโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด โดย

ภาพรวมในทุกด้านเป็นอย่างดี ผลมาจากการรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน และผู้นำชุมชน ผู้บริหาร ชุมชน ต่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้าน เนื่องตั้งแต่การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา เสนอปัญหา ความต้องการ และคัดเลือกแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม ตลอดถึงการคัดเลือกกิจกรรมในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาเหล่าท่องเที่ยว โดยที่ผู้นำชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำกลุ่ม หรือพัฒนาการ มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ความต้องการในกิจกรรมต่างๆ เช่นการสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุน งบประมาณ การสนับสนุนผลผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้นคือหาตลาดให้ เพื่อสร้างรายได้หรือมูลค่าสินค้าที่กลุ่มกิจกรรม ต่างๆ ได้ผลิตขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นการแสดงผลงานของ กลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไปที่สนใจผลงานการพัฒนางานฝีมือ อาชีพของชุมชน เป็นการเปิดโอกาสการเรียนรู้จากผลงาน ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนเพื่อเป็นแบบอย่างในการ พัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการอื้อเพื่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความร่วมมือต่างๆ ของหลายท่าน ซึ่งให้ การสนับสนุนผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงพร พรมนิมิต กุล อาจารย์กลุ่มวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของงานวิจัย นี้ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งสละเวลาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับ แนวทางการทำวิจัย การปรับปรุงงานวิจัย และการนำเสนองานวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านคือที่แนะนำให้ผู้วิจัย ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน และสามารถนำไปใช้เคราะห์ วางแผน และสรุปข้อมูลได้อย่างราบรื่น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก ตลอดจนคณะอาจารย์ภาควิชาสาขาวิชาการจัดการชุมชนทุกท่าน ที่เป็นกรรมการสอบวิจัยฉบับนี้ ทำให้ได้รับ คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ ที่กรุณาสละเวลา อื้อเพื่อข้อมูล และให้ความรู้ ความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้คุณค่าอันเพิ่มจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา แมรดา ครูอาจารย์ ผู้ ประสิทธิ์ ประธานวิชาความรู้ และ wangraksa นักศึกษาแก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ขันธ์สรา ศรีนนท์. (2544). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนอย่างต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี.
- ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตจำนำง กิตติรัตน์ และชัยวัฒน์ สิทธิกรادر. (2523). กรมพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: คุณพิม อักษรกิจ.
- นุสรา พันธรักษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเผล อําเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความ มั่นคง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บรรจิด สอพิมาย. (2550). การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประชัย ศรีจามร. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปลูกป่าภาคครึ้ง กรณีศึกษาตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชรี ภูมิทิทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาล เมืองชะอà จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วชิราวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบล บ้านเดือ อําเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร กองทรัพย์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา ตำบลท่าอิฐ อําเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนิตย์ มะลิวัลย์. (2541). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน : ศึกษาเปรียบเทียบจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรพรรณนา ภรณสุวรรณ. (2544). การมีส่วนร่วมของสมาชิกนิคมในการจัดการ นิคมสร้างตนเองเพื่อการพึ่งตนเอง : ศึกษานิคมสร้างตนเองภาคใต้ตามแผนถอนสภาพนิคม. วิทยานิพนธ์มหบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. ภาคการศึกษาที่ 2.
- กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.